

molan toimittama artikkelikokoelma *Sortavala – rajakaupunki* (Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja N:o 132, Joensuu 2001).

Sortavala-kirja kuvaa hyvin niitä uusia kansainvälisiä tuulia, jotka Pielisjoen linnaa keskuspaikkana pitävässä laitoksessa puhaltavat. Kirjoittajajoukossa on sekä venäläisiä että suomalaisia, mutta KTL:n tutkijat julkaisevat itsekin paljon. "Linnassa" on tähän mennessä puurrettu mm. 35 väitöskirjaa. Hyvin yleisiä ovat nykyisin myös englanniksi tai venäjäksi ilmestyvät yhteisjulkaisut, joissa KTL tai sen tutkijat ovat mukana. Ne syntyvät usein eri projektien tai kansainvälisten seminaarien ja symposiumien oheistuotteina.

KTL:ssa toimii kolme osastoa: humanistinen, yhteiskuntatieteellinen ja ekologian osasto. Laitos perustettiin alunperin suorittamaan Itä-Suomen ja Karjalan henkiseen ja aineelliseen kehitykseen liittyvää tutkimusta. Vähitellen ja erityisesti 1990-luvulla alueelliseksi tutkimuskohteeksi on tullut myös Luoteis-Venäjä. Laitoksen strategiset painoalat ovat nykyisin seuraavat:

1) Syrjäisten alueiden muuttuva asema (Itä-Suomi ja Karjalatutkimus, alue- ja maaseutu-, alue-talous ja työelämä tutkimus)

2) Identiteetti ja valta (etnisyys ja nationalismi, kansalaisyhteiskunta- ja politiikan tutkimus, integraatio- ja alueellistumistutkimus)

3) Venäjä ja rajat

4) Ympäristön tila

5) Ihmisen ja luonnon vuorovaikutus

Mainittujen painoalojen puitteissa Karjalan tutkimuslaitoksessa on tehty viime vuosina mm. Venäjään liittyvää historian tutkimusta, maaseutu- ja kansalaisyhteiskuntatutkimusta, nuoriso- ja työelämä tutkimusta sekä ympäristötutkimusta. Venäläiset yhteistyökumppanit ovat löytyneet

pääosin Petroskoin ja Pietarin korkeakouluista ja Venäjän Akatemian filiaaleista.

KTL:n kokonaisbudjetti on tällä hetkellä suunnilleen pari miljoonaa euroa, josta puolet tulee Joensuun yliopistolta ja toinen puoli Suomen Akatemialta, ministeriöiltä ja EU-ohjelmista. Henkilökuntaa oli vuodenvaihteessa 2001-2002 lähes sata, joista tosin vain 12 työskenteli vakinaisen tutkijan virassa. Projektitutkijat (n. 50 kpl) ovat selvä enemmistö.

"Venäjä ja rajat" on KTL:n selkein strateginen Venäjä-painoala, joka yhdistää Luoteis-Venäjän valtiorakenteen murroksen ja erityisesti Karjalan tasavallan kulttuurin ja yhteiskuntakehityksen tutkijoita. Myös ympäristön sekä raja- ja lähialueiden yhteistyömuotojen tutkimus kuuluu tämän painoalan raameihin. Syyskuun 2001 lopulla Joensuussa järjestettiin Karjalan tutkimuslaitoksen ja Itännovan yhteisvoimin kansainvälinen symposiumi "Euroopan unionin rajalla", jossa aiheina olivat juuri rajaseutuyhteistyö ja kansalaisyhteiskuntakehitys Venäjällä.

Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen tutkijakoulu

Aleksanteri-instituutin tutkijakouluun valitut

Vuosille 2002-2005:

Häyrynen, Nina

Ongelmanmäärittelyn ja merkityksenannon kulttuurisidonnaisuus Venäjän ja Suomen (sekä muiden sopimusosapuolten) välisen ympäristöyhteistyön toteutusta ja ympäristöpoliittista integroitumista ehdollistavana tekijänä

Ympäristöpolitiikka, Tampereen yliopisto

Kauppila, Tarja

Finanssipolitiikka ja suhdannevaihtelut: kehittyneet maat vs. transitiomaat
Kansantaloustiede, Jyväskylän yliopisto

Korhonen, Anna

National Minorities and International Involvement in Post-Socialist Nation-Building Processes: the Case of Russian-Speakers in Estonia
Sosiologia, Helsingin yliopisto

Leshukova, Katerina

Suomalaisten yritysten suorat investoinnit Venäjällä
Kansainvälinen kauppa, Turun kauppakorkeakoulu

Palonkorpi, Mikko

Keski-Aasian ja Kaukasuksen turvallisuuskompleksi
Kansainvälinen politiikka, Helsingin yliopisto

Saari, Kirsikka

Modernisaatio ja neuvostokultturi: kollektiivinen ja yksilöllinen kulutus Stalinin kauden jälkeisessä Neuvostoliitossa. Erityisalana muotiteollisuus ja pukeutuminen
Yleinen historia, Helsingin yliopisto

Vuorinen, Pihla

Perhekulttuurit kerronnallisina konstruktioina transnationaalisessa kontekstissa. Tutkimus entisen Neuvostoliiton alueella asuvien ja sieltä Suomeen muuttaneiden perheiden kerronnasta
Perinteentutkimus, Joensuun yliopisto

Vuosille 2002-2003:

Elo, Kimmo

Vom Totalitarismus zur Demokratie? Ostdeutschland seit 1988
Valtio-oppi, Turun yliopisto

Turunen, Maija

Values and Religiosity of Young Adults in Russia
Kirkkososiologia, Helsingin yliopisto

Vuodelle 2002:

Väättänen, Juha

Pääomamarkkinoiden merkitys Venäjän suuryritysten transitioprosessissa
Teollisuustalous, Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu

Varasijoille valitut:

1. Kaasik, Sigrid

Estonia and Finland – Changes of Images and Identities
Viestintä, Helsingin yliopisto

2. Malmi-Lewizki, Olga

Russian Syntax in Computer-Mediated Synchronous Communication. Comparative Analysis of Syntactic Forms Representing the Same Functional Equivalents in Written and Spoken Discourse
Venäjän kieli ja kirjallisuus, Helsingin yliopisto

3. Salmenniemi, Suvi

Civil Society and Gendered Citizenship in Contemporary Russia
Sosiologia, Helsingin yliopisto

Pynnöniemi, Katri

Russian Order(s) of Integration and Fragmentation in the European North

Kansainvälinen politiikka, Tampereen yliopisto

4. Svyrenko, Arseniy

Different Worlds: Study of Cultural Transitions between Generations in Post-Soviet Ukraine
Sosiologia, Tampereen yliopisto

5. Korpela, Tuija

Liikeviestinnän kansalliset erityispiirteet suomalaisessa ja venäläisessä kommunikatiivisessa kulttuurissa

Venäjän kieli ja kirjallisuus, Jyväskylän yliopisto

Itämeren maiden kansalaisjärjestöfoorumi Pietarissa 18.-21.4.2002

Kansalaisyhteistyö – pohjoisen ulottuvuuden ydinasia

Foorumin alustavat teemat:

1. Itämeri - yhteinen ympäristömme, ekologiset kysymykset
2. Kansalaisyhteiskunta; eri sektorien yhteistyö, kansalaisjärjestöt, julkinen valta, talouselämä
3. Ihmisoikeudet ja kansalaisvapaudet, maahanmuuttajien oikeudet
4. Itämeren alueen sosiaali- ja terveysalan järjestöjen yhteistyö
5. Itämeren alueen kulttuurijärjestöjen yhteistyö

Foorumiin osallistuu Itämeren maiden kansalaisjärjestöjä mm. Saksasta, Pohjoismaista, Puolasta, Baltian maista ja Venäjältä. Suomesta kutsutaan mukaan laajasti foorumin teemoista kiinnostuneita kansalaisjärjestöjä, kuten ympäristöjärjestöjä, sosiaali- ja

terveysalan järjestöjä, kulttuurijärjestöjä, nuorisojärjestöjä, ayjärjestöjä ja humanitaarisia järjestöjä. Foorumin kokonaisosanottajamääräksi ennakoidaan 500 osallistujaa. Suomen tavoitteena on saada mukaan noin 100 osallistujaa.

Foorumia valmistelelee eri maiden kansalaisjärjestöistä koostuva työryhmä. Vuonna 2002 puheenjohtajana toimii Venäjä ja vuonna 2003 Suomi.

Tiedustelut ja alustavat ilmoittautumiset Suomi-Venäjä-Seuraan:

Merja Hannus, pääsihteeri,
puh. 09 693 8600,
merja.hannus@venajaseura.com

Markku Kärkkäinen, toiminnanjohtaja, puh. 09 693 8650,
markku.karkkainen@venajaseura.com

Anne Hentilä, toimistos sihteeri,
puh. 09 693 8632,
anne.hentila@venajaseura.com